

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Кафедра освітології та інноваційної педагогіки
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут публічного управління
та державної служби
Кафедра публічної політики
Інститут досліджень безпеки Європейського Союзу (Франція)
Гранадський університет (Іспанія)
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет третього віку в Громадкі (Республіка Польща)
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Педагогічний інститут Чендуського університету (КНР)
Університет імені Неджметтіна Ербакана (Туреччина)
Державний університет в Гуарапуаві (Бразилія)

Матеріали
VI Міжнародної науково-практичної конференції

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

20–21 травня 2022 року

Харків
2022

ББК 74.58+74.20+88.40+88.840

УДК 37.013.77:[378+373.5]

П86

Редакційна колегія:

Балацинова А. Д. – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Васильєва С. О. – д-р пед. наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ворожбіт-Горбатюк В. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Кін О. М. – д-р пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лупаренко С. Є. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Попова О. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Рогова Т. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Собченко Т. М. – д-р пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ткачова Н. О. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Цапко А. М. – канд. пед. наук, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Відповідальність за зміст, стилістику, орфографію та пунктуацію статей несуть автори

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол №7 від 20.07.2022 року)*

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 20–21 травня 2022 р.) / за ред. Боярської-Хоменко А. В., Попової О. В. ; Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків, 2022. 498 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти з питань методології, історичного та компаративного дискурсу розвитку педагогічної науки; організаційних, дидактичних і методичних засад реалізації дистанційного та змішаного навчання; педагогічних засад інклюзивної освіти; інновацій в освіті; розвитку загальної і вищої освіти; освіти дорослих; цифрових трансформацій в публічному управлінні та адмініструванні.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, здобувачам вищих закладів освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

Хоу Цзяньвей	133
Національна народна китайська музика як засіб формування національної самосвідомості особистості	
Цуй Лун	136
Середовищний фактор розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури у провінції Сичуань	
Чжан Гомін	139
Організація початкової мистецької освіти КНР	
Zhang Caijing	142
The Development of Non-Formal Education in China	
Чжан Ян	145
Реалізація ідей К. Орфа в практиці навчання музики в закладах середньої освіти КНР	
Чжао Цянь	149
Значення традиційної культури у дизайн-освіті в коледжах КНР	
Чжоу Ань	152
Використання цифрових технологій у музичній освіті Китаю	
Чжоу Ілей	156
Взаємозв'язки музичної культури та мистецької освіти в дослідженнях науковців КНР	

СЕКЦІЯ II

ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ДИДАКТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Башкір О. І.	160
Онлайнві застосунки сторітелінгу як методу навчання	
Боярська-Хоменко А. В.	163
Теоретичні основи проектування освітнього контенту в умовах змішаного навчання	
Голубнича Л. О.	166
Досвід викладання іноземної мови в умовах карантину	
Гук І. П.	170
Самоорганізація навчально-пізнавальної діяльності студентами під час дистанційного навчання	
Денисенко А. О., Ван Ціхуей	173
Онлайн-дозвілля як засіб музично-естетичного виховання майбутніх учителів мистецьких дисциплін	
Доценко С. О., Чепелєв О. О.	176
Досвід впровадження системи змішаного навчання в освітній процес	
Карпенко В. В.	180
Використання активних форм організації уроку історії в умовах дистанційного навчання (з досвіду роботи)	
Кульчицький В. Й.	183
Принципи дистанційного навчання у закладах вищої освіти	

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ У ДОСЛІДЖЕННЯХ НАУКОВЦІВ КНР

Чжоу Ілей

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

У статті визначено, що музична освіта є важливою частиною музичної культури. Показано, що для підготовки вчителів музики у КНР характерною є концепція мультикультурної музичної освіти та її принципів. Культурні традиції визначили шлях розвитку та еволюцію підготовки вчителів музичного мистецтва у КНР, що досліджено в низці розвідок китайських науковців.

Ключові слова: *підготовка, учитель музичного мистецтва, КНР, музична культура, мистецька освіта.*

The article defines that music education is an important part of music culture. It is shown that the concept of multicultural music education and its principles is typical for the training of music teachers in China. Cultural traditions have determined the path of development and evolution of music teacher training in China, which has been studied in a number of studies by Chinese scholars.

Key words: *training, music art teacher, China, music culture, art education.*

Загальновідомо, що поняття «культура» (від лат. – догляд, освіта, розвиток) – це сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством протягом його історії. Матеріальні цінності становлять матеріальну культуру суспільства. Досягнення суспільства в галузі освіти, науки, мистецтва, літератури, в організації державного і суспільного життя є його духовною культурою [3].

Музична культура посідає особливе місце в системі культури суспільства, бо саме завдяки їй розкривається духовне обличчя як сучасної епохи, так і минулого [1, с. 276]. Зрозуміло, що музична культура є підсистемою по відношенню до систем вищих рівнів: художньої культури, духовної культури й культури в цілому.

За своєю природою музична культура є духовно-матеріальною. Основою її духовного змісту є музичні образи й інші характеристики музичної свідомості (ідеали, норми, інтереси, погляди, смаки тощо). Для того, щоб функціонувати в суспільстві, вони мають бути реалізованими в різних формах фіксації як самої музики (ноти, звукозапис), так і в ставленнях до неї (усні і письмові вислови). До матеріальних носіїв культури належать: музичні інструменти, технічні засоби розповсюдження музики, приміщення, в яких вона виконується тощо. Отже, під терміном «музична культура» розуміють сукупність музичних цінностей, систему їх функціонування в соціумі та способи їх відтворення.

Як одна з частин музичної культури музична освіта з моменту її зародження існує завдяки характеристикам національної ідентичності та успадкування. Як зазначає О. Лобова, у галузі музичної освіти культуротворчі тенденції конкретизуються у зверненні до феномену музичної культури як інтегративного

особистісного утворення, що поєднує все розмаїття властивостей музично освіченої людини [2, с. 105].

Культура з її домінуючою картиною світу, засобами мислення, актуальні тенденції суспільної свідомості й практики, визначають парадигму освіти кожної країни. Щодо мистецької освіти КНР, зокрема підготовки вчителів музичного мистецтва, то для неї є характерною концепція мультикультуризму та його принципів. У той же час, навчальні програми підготовки вчителів музичного мистецтва у КНР та Україні є співставними, оскільки ці країни наслідують європейську систему мистецької освіти. Проте через розбіжності в культурі та різні культурні традиції було визначено різні шляхи розвитку та еволюції підготовки вчителів музичного мистецтва. Тому викладання музики в обох країнах також має свої особливості.

Розглянемо погляди китайських науковців на взаємозв'язки музичної культури та мистецької освіти в КНР.

Вивчення взаємозв'язків культури і освіти та перспектив мистецької освіти стало важливим аспектом дослідження докторської дисертації «Вступ до китайської мистецької освіти» Чень Вей (Ph.D., Нанкінський педагогічний університет, 1993), докторської дисертації «Китайський курс з культурних перспектив» Рена Гіпінга (Східно-Китайський педагогічний університет, 2006 р.), кандидатської дисертації «Мультикультуралізм та освіта» Чжен Цзіньху (Східний Китай, Нормальний університет, 1996), а також статей: «Культурна експертиза реформування навчальної програми сучасного фізичного виховання в Китаї» Люнь Уханга (Нанкінський педагогічний університет, 2008); Конг Юнь, «Дослідження підручників з географії у культурній перспективі» (Східно-Китайський педагогічний університет, 2008), Донг Хайсіа, «Дослідження з моральної освіти в галузі культури» (Шаньдунський педагогічний університет, 2010) та багато інших. У цих працях досліджено та обговорено взаємозв'язки між освітою та культурою, мультикультуралізмом та освітою, субкультурою та вульгарною культурою та освітою, мистецькою культурою, освітою та культурними перспективами.

Кількість статей китайських науковців, у яких розкриваються взаємозв'язки музичної освіти з погляду культурної філософії, відносно невелика. Серед них стаття «Культурні роздуми про сучасну китайську музичну освіту» Хе Цзехін (Music Research, 1994), яка вплинула на сучасну музичну освіту з точки зору культурної спадщини, культурного розвитку та культурних стратегій. У дослідженні представлено позиції автора щодо китайської культури на початку ХХ століття, що, на думку автора, призвело до помилки обраної китайської культурної стратегії: загальна відсутність культурної свідомості та прагнення до сцієнтизму та технологічної переваги. Отже, Хе Цзехін вважає, що ми маємо повністю розвивати музичну освіту як культуру, розвивати музичну освіту відповідно до законів культури та формулювати політику музичної освіти відповідно до законів, які регулюють культурний розвиток [4].

Фан Сяофен у праці «Аналіз музичної освіти з погляду культури» (Народна музика, 1997) досліджує культурні атрибути музичної освіти з трьох аспектів культурного існування: свідомості, поведінки та форми. Автор вважає, що суттю музичної освіти має бути культурне виховання, основою якого є музичне

спрямування, поведінковий досвід та різні форми. Науковець вважає, що для того, щоб розв'язати проблеми китайської музичної освіти, ми маємо виховати свідомість суб'єкта на основі культурних традицій, культивувати свідому культурну поведінку на основі досвіду, успадковувати чудову культурну форму та створити власну систему музичної освіти на основі музичної культури.

Гуань Цзяньхуа надав критику філософії естетики музичної освіти в есе «Філософська критика музичної освіти з естетикою як ядром» і «Побудова культурної філософії музичної освіти».

Зазначимо, що визначення культури в академічних колах китайських науковців є складним. Чень Сюйцин наводить різні визначення культури, з погляду різних дисциплін, як-от: філософія, історія, література, мистецтво тощо. Наприклад, визначення поняття «культура» у мистецтві є з позицій її як академічної, духовної, моральної тощо.

У КНР актуальними з 1960-х рр. є теорії мультикультурної освіти, які були запроваджені й отримали дедалі більшу увагу у спільноті музичної освіти. Мультикультурна точка зору дає підстави свідчити, що окрема культура не є кращою за інші культури, тому неможливо нав'язати свої власні стандарти іншим культурам. Мультикультурний погляд, відбитий у музичній освіті, показує, що немає універсального та ефективного стандарту оцінки музики, а культурна цінність музики різних народів є рівною. Вивчення різних музичних культур надає розуміння інших людей та удосконалює розуміння культури свого народу.

Слід відзначити такі наукові праці, як: Гуан Цзяньхуа «Постмодерна освіта та музична освіта» («Китайська музика», 2005), «Початок XXI століття: світова мультикультурна музична освіта та музична антропология в Китаї» (журнал «Консерваторія музики в Тяньцзіні», 1993), Ху Фа «Багатокультурна музична освіта, щоб зрозуміти текст курсу (Journal of Yangzhou Education College, 2007), «Роль багатокультурної музичної освіти в успадкуванні етнічної музичної культури» (Chen Yaxian, Journal of Fujian Normal University, 2006), журнал «Музична освіта», серія статей, серія статей Тянь Лі «Концепція впровадження багатокультурної музичної освіти у світі» (Народна музика, 2006) та «Порівняльне дослідження з розвитку багатокультурної музичної освіти в країні та за кордоном», «Важливість багатокультурної музичної освіти у реформі китайської музичної освіти». У вказаних працях пояснюється, зокрема, концепція мультикультурної музичної освіти та її принципів. Означені дослідження забезпечують теоретичну підтримку для досягнення дистанції між китайською музичною освітою та світовою музичною освітою і надають приклад використання успішного досвіду багатокультурної музичної освіти в інших країнах, розширюють горизонт досліджень та сферу китайської музичної освіти й сприяють багатокультурній музиці у КНР.

Ми вважаємо, що на рівні теоретичних досліджень існуючі навчальні програми з підготовки вчителів музичного мистецтва обмежені когнітивним рівнем окремих планів, дисциплін, курсів, підручників та їх змістом, які не насичені музичними заняттями та музичним матеріалом, а представляють роздуми про загальну культурну значущість освітніх та культурних цінностей, цілей, методів та систем оцінювання. Основною причиною цих проблем є відокремлення музики від

культури, поводження з музикою як з науковим об'єктом та її наукове дослідження. Така музична освіта неминуче призводить до зникнення самої музики, музикування, нездатності пізнання та відсутності знань, необхідних для розуміння музики в культурному контексті. Музична освіта без культурної конотації не сприяє розвитку загального розвитку здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Культурологія: енциклопедичний словник / за ред. В. П. Мельника. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 508 с.
2. Лобова О. Генеза поняття «музична культура особистості» в контексті загальної музичної освіти. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2016. Вип. 13. С. 105–117.
3. Новий словник іншомовних слів: близько 40 тис. слів і словосполучень / Уклад. Л. Шевченко. Київ : «Арій», 2008. 672 с.
4. 唐庆 跨学科视野下钢琴教育实践与理论的探索新闻爱好者; 2019; 第7期 P. 114–115. URL: http://qikan.chaoxing.com:443/detail_38502727e.